

Ζούμε σε εξαιρετικά δύσκολους καιρούς, όπου οι αξίες και τα ιδανικά αλλοιώνονται και αλώνονται με τρομερές ταχύτητες. Βρισκόμαστε καθημερινά αντιμέτωποι με την ατομία και την αγωνία του Ανθρώπου, που μοιάζει έρμαιο στο σταυροδρόμι του κόσμου, μη μπορώντας να αντισταθεί στη συνεχή υποβάθμιση της ποιότητας ζωής του, στη συνεχή κατάπτωση και παρεμπόδιση οποιασδήποτε ανάπτυξης της ψυχής και του πνεύματός του. Στο χείλος της ανάγκης οι μοναχικές πορείες φαίνεται ότι δεν μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό ανάχωμα στον αφανισμό της ίδιας της ζωής.

Η «Φιλοκοσμία» αποτελεί μια εφικτή πρόταση για το μέλλον της Ανθρωπότητας, μια πρόταση συνεργασίας και κοινού αγώνα για το κοινό αγαθό της ζωής. Είναι ένα όραμα που μορούμε να το κανόνισμα πραγματικότητα, αρκεί να δείξουμε σύνεση, καλοσύνη και θάρρος. Ίσως από πολλούς χαρακτηριστεί ουτοπική αλλά η ουτοπία ως οραματισμός αποτελεί την γενεσιουργό δύναμη κατάκτησης υψηλών στόχων, όπως μας διδάσκει αιώνες τώρα η ιστορία που καταγράφει ανθρώπινα επιτεύγματα.

Στόχος του βιβλίου αυτού είναι η ανιδιοτελής αναζήτηση της αλήθειας και με βάση αυτή την αλήθεια να διατυπώσουμε μια σοστά διαμορφωμένη αντίληψη των μεγάλων προβλημάτων της ανθρωπότητας, ελπίζοντας σε μία (έστω μικρή) θετική συμβολή στην ανθρώπινη σκέψη και στον πολιτισμό.

Πέρα όμως από αυτό, όπως ήδη αναφέραμε στον Πρόλογο, θεωρήσαμε ωφέλιμο να τολμήσουμε να διατυπώσουμε μία συγκεκριμένη πρόταση που ενδεχομένως να συμβάλλει στην λύση των μεγάλων μας προβλημάτων.

Η προτεινόμενη λύση είναι ένα συνολικό σχέδιο για το μέλλον της ανθρωπότητας και γίνεται σε ατομικό, σε κοινωνικό, σε πολιτικό, σε θρησκευτικό, σε φιλοσοφικό και σε ιδεολογικό επίπεδο με στόχο ν' αποτελέσει την αφορμή για διάλογο και προβληματισμό. Κοντολογίς, το βιβλίο αυτό δεν διεκδικεί τίποτα απολύτως, παρά μόνο να δοθεί η χάρη στον συγγραφέα να πει την γνώμη του για το πως βλέπει την ανθρωπότητα και για το πως οραματίζεται το μέλλον της.

Ειδικότερα, στο βιβλίο αυτό ασχοληθήκαμε με τη λύση ενός προβλήματος, όπου, όπως σ' όλα τα προβλήματα, μας δίδονται κάποια συγκεκριμένα δεδομένα και μας ζητάται να προσδιορίσουμε την καλύτερη δυνατή λύση.

Εδώ, τα δεδομένα είναι ο πλανήτης Γη και η ανθρωπότητα ολόκληρη, και η λύση που ζητείται είναι η κατά το δυνατόν πιο ενδεδειγμένη πρόταση για το μέλλον της ανθρωπότητας.

Πιο συγκεκριμένα και πολύ συνοπτικά, τα δεδομένα του προβλήματος είναι τα εξής:

1. Ζούμε σ' έναν πλανήτη ηλικίας 5 δισεκατομμυρίων ετών. Όλα αυτά τα χρόνια και μέχρι σήμερα δεν έχει μεγαλώσει ούτε έναν πόντο, και ούτε φαίνεται ότι θα μεγαλώσει στο μέλλον. Οι διαστάσεις και η σύσταση του πλανήτη είναι τέτοια που οι δυνατότητές του να φιλοξενεί και να θρέφει ανθρώπους, ζώα και φυτά, είναι περιορισμένες.

2. Η τεχνολογία που ανέπτυξε ο άνθρωπος, τον έχει ανακουφίσει σε πολλά, αλλά παράλληλα τον έχει δημιουργήσει τεράστιους κινδύνους: Τον πολεμικό όλεθρο, τη μόλυνση του περιβάλλοντος, την ενεργειακή κρίση, τα μολυσμένα τρόφιμα, τα ναρκωτικά, την τρομοκρατία και άλλα. Αυτοί οι κίνδυνοι αυξάνουν εκθετικά με το χρόνο και μας απειλούν με βιβλικές καταστροφές, αζόμα και με τον πλήρη αφανισμό μας.

3. Ο πληθυσμός της Γης αυξάνει ραγδαία και έχει φθάσει σε πρωτόγνωρα ύψη. Σήμερα είμαστε γύρω στα 6 δισεκατομμύρια άνθρωποι, σε πενήντα χρόνια θα είμαστε γύρω στα 10 δισεκατομμύρια, σ' εκατό χρόνια θα

ΦΙΛΟΚΟΣΜΙΑ

Μια πρόταση για το μέλλον της Ανθρωπότητας

Βιβλίο του Καθηγητή Παρασκευά Ν. Παρασκευόπουλου

Αρκαδικά Νέα, Φύλλο 3691

είμαστε γύρω στα 15 δισεκατομμύρια, σε πεντακόσια χρόνια θα είμαστε πάνω από 100 δισεκατομμύρια. Ποτέ στο παρελθόν η μάννα Γη δεν είχε τόσα πολλά παιδιά, αλλά δεν είχε και την αγωνία πως θα τα θρέψει.

4. Κάθε μέρα που περνάει, ο άνθρωπος στρέφεται πιο πολύ στα υλικά αγαθά, στο χρήμα, στα πλούτη, στα μεγάλα και πολυτελή σπίτια, στα αυτοκίνητα, στα πλούσια φαγητά και στην καλοπέραση. Για να ικανοποιήσει την ανάγκη των υλικών αγαθών, καταστρεφού τον πλανήτη, ενώ παράλληλα, για να γίνει πιο πλούσιος και πιο φανταχτερός, ποδοπατά αξίες και συναθρώπους του, σκορπίζοντας την φτώχεια και την εξαθλίωση στα 3/4 του πληθυσμού της Γης.

Το πρόβλημα λοιπόν που επιχειρήσαμε να λύσουμε στο βιβλίο αυτό, είναι το εξής:

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, τι πρέπει να κάνουμε για ν' αντιμετωπίσουμε όλη αυτήν την πολύ ανησυχητική κατάσταση; Πως πρέπει να δράσουμε; Ποιος είναι ο δρόμος;

Κατά τη γνώμη μας, κάθε άνθρωπος με λίγη σύνεση και λίγη καλοσύνη, θα εγκατέλειπε το σημερινό δρόμο και θ' αναζητούσε έναν καλύτερο δρόμο, όπου ο πλανήτης Γη θα ήταν ασφαλής και η ζωή μας πιο ανθρώπινη.

Η δική μας πρόταση, η δική μας «λύση» στο πρόβλημα είναι η φιλοκοσμία.

Φιλοκοσμία, όπως δηλώνει η ίδια η λέξη, είναι ο σεβασμός, η φροντίδα και η αγάπη για όλο τον κόσμο, όπου ο όρος «κόσμος» περιλαμβάνει τα πάντα: Τον εαυτό μας, τους συνανθρώπους μας, τα ζώα, τα φυτά, τις θάλασσες και τις λίμνες, την ατμόσφαιρα, όλη τη γή, το ηλιακό μας σύστημα, το γαλαξία μας, το σύμπαν ολόκληρο.

Στο πλαίσιο της φιλοκοσμίας, καθένας μας θα ενδιαφέρεται και θ' αγαπά, όχι μόνο τον εαυτό του και την οικογένειά του, αλλά, όσο του είναι δυνατό, όλο τον κόσμο. Η φιλοκοσμία είναι μια νέα στάση ζωής, που κύριο στόχο έχει να καταστήσει τον πλανήτη μας ασφαλή και ταυτόχρονα να φτιάξει έναν κόσμο δίκαιο, ειρηνικό και ανθρώπινο. Και θα το πετύχει αυτό μόνο με ειρηνικούς τρόπους και ποτέ πατώντας ούτε επί ενός πτώματος συνανθρώπου μας.

Από πρακτικής πλευράς, οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν, αν όλοι οι λαοί της Γης συνεργαστούν, διεκδικώντας τη δημοκρατία σ' όλο τον πλανήτη, εφαρμόζοντας κοσμοπονητιστικά, φτιάχνοντας μια παγκόσμια ουδέτερη δημοκρατική αρχή, μια πλανητική κυβέρνηση (το κοσμοκράτος) που θα επισταφάνεται μόνο των πλανητικών προβλημάτων.

Η φιλοκοσμία είναι ένα κάλεσμα για να κάνουμε τον πλανήτη μας έναν πραγματικό παράδεισο. Είναι στο χείρ μας να το επιτύχουμε. Είναι η μόνη «υποχρέωση» που έχουμε προς τον εαυτό μας, το συνάνθρωπό μας, τη μάννα Γη, το σύμπαν ολόκληρο. Όλα τ' άλλα τα βρήκαμε έτοιμα και είναι έτσι όπως είναι, είτε μας αρέσουν είτε όχι. Σε μας απόμεινε να φτιάξουμε το διαστημόπλοιο Γη, ένα κόσμημα μέσα στο σύμπαν, που θ' ακτινοβολεί ό,τι το καλύτερο και ανώτερο μπορεί να δημιουργήσει ο άνθρωπος. Σε μας

απόμεινε να φτιάξουμε τη Γη μας μια διαστημική κιβωτό, όπου με περισσότερη φροντίδα και αγάπη θα διαφύλασσονται όλες οι μορφές ζωής. Σε μας απόμεινε να φτιάξουμε τον πλανήτη μας έναν τόπο ειρηνικότητας, συνεργασίας και αγάπης για όλους τους λαούς της Γης.

Σήμερα υπάρχει μια νέα «πάλη» που υπερβαίνει όλων των προηγούμενων, όπως την πάλη των τάξεων, της πάλης των πολεμικά ισχυρών και αδύναμων. Είναι η πάλη της ανθρωπότητας εναντίον του κακού εαυτού της για την επιβίωσή της.

Είμαστε μόνοι σ' ένα απέραντο και βοιφό σύμπαν. Είμαστε πάνω στο διαστημόπλοιο Γη, χωρίς να μπορούμε να ελέγχουμε το πού πηγαίνουμε και τι θ' απογίνει. Τι άλλο πρέπει να ξέρουμε για να καταλάβουμε, επιτέλους, ότι όλα είναι εκτός ανθρώπινου ελέγχου; Στον έλεγχο και στην ευθύνη του ανθρώπου έγκειται, ουσιαστικά, ο τρόπος και η μορφή ζωής του.

Ζούμε πάνω σ' έναν ωραίο πλανήτη, που έχει όλες τις προϋποθέσεις να είναι ένας παράδεισος για όλους μας. Και εμείς, με την απληστία μας και τη ζηλοφθονία μας, τον έχουμε καταντήσει μια κόλαση.

Η συνολική εικόνα του πλανήτη και η ασφαλής του πορεία δεν είναι ευθινη κάποιων ολίγων. Είναι ευθινη όλων μας. Εδώ, η άγνοια και ανευθυνότητα δεν συγχωρείται. Το βιβλίο αυτό είναι ένα κάλεσμα προς όλους για ν' αναλάβουμε τις ευθινες μας. Όλοι έχουμε ευθινες, όλοι μπορούμε να βοηθήσουμε. Δεν εξαιρείται κανένας απολύτως.

Η φιλοκοσμία μοιάζει με τη στάση του Ειρηκίδη: Να κάνει τους ανθρώπους να σκεφτούν και να υποχρεωθούν ν' αντιμετωπίσουν προβλήματα που η ουσία τους είναι πολλές φορές δυσάρεστη. Αν στην προσπάθειά μας αυτή στενοχωρηόμαστε ή φερθήκαμε σκληρά προς κάποιους, ζητάμε ξανά ειλικρινά συγγνώμη. Πιστεύουμε ότι εφόσον τα πράγματα είναι δυσάρεστα, είναι καλύτερα να τ' αντιμετωξίσει κανείς κατόματα και ασ στενοχωρηθεί, παρά να εθελουφλεί και να ζει με ψευτινες ελπίδες.

Αν όλοι οι λαοί της Γης υιοθετήσουν, σ' έναν ικανοποιητικό βαθμό, τη φιλοκοσμία, τότε θα έχουμε βίσιμες ελπίδες ότι είμαστε σ' έναν δρόμο που συγκλίνει σ' έναν πλανήτη ασφαλή και σε μια ζωή με αξιοπρέπεια για όλους μας.

Η φιλοκοσμία είναι ο συνήγορος της μάννας Γης και της ζωής. Η φιλοκοσμία είναι η διακήρυξη του δικαιώματος της ανθρωπότητας στη συνέχεια της ζωής.

Το βιβλίο αυτό είναι ένα S.O.S. για τον κόσμο μας. Κοντολογίς, φιλοκοσμία είναι να φτιάξουμε έναν ασφαλή και ανθρώπινο κόσμο σε δημοκρατικές διαδικασίες χωρίς να πατήσουμε ούτε επί ενός πτώματος συνανθρώπου μας. Όλα τα άλλα είναι λεπτομέρειες.

Κατά την ταπεινή μου άποψη το βιβλίο αυτό δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως ένα απλό ανάγνωσμα. Γιατί το βιβλίο αυτό είναι μια πρόταση για δράση, θα έλεγα για άμεση δράση. Είναι ένα μήνυμα που συνοψίζεται στα εξής: Λαοί όλης της Γης ξεσηκωθείτε για να σώσουμε τον πλανήτη μας και για να φτιάξουμε έναν καλύτερο κόσμο. Δεν θ' αφήσουμε, δεν πρέπει ν' αφήσουμε ολίγους επιτήδειους να καταστρέψουν την ανθρωπότητα κυριο-

λεκτικά για μια χούφτα δολάρια (ή μια χούφτα ευρώ).

Πιστεύω ότι από εδώ και εμπρός η ανθρωπότητα θα βρίσκεται μονίμως κάτω από την Δαμόκλειο σπάθη της αυτοκαταστροφής της. Γι' αυτό έχω την ανυποχώρητη άποψη ότι η ανθρωπότητα δεν έχει άλλο δρόμο από το να προνοήσει και να εφαρμόσει εύρωστους μηχανισμούς προστασίας, ικανούς ν' αποτρέψουν τον κίνδυνο της αυτοκαταστροφής. Ποια θα είναι η συγκεκριμένη μορφή των μηχανισμών προστασίας; Αυτό είναι ένα ανοιχτό και ένα εξαιρετικά δύσκολο και πολύπλοκο πρόβλημα. Για να βρούμε τη λύση του, νομίζω ότι θα βοηθούσε πολύ αν καθένας μας που έχει κάποια ιδέα να την προτείνει δημόσια. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, η φιλοκοσμία αποτελεί την πρόταση του συγγραφέα. Αν υπάρξει άλλη πρόταση καλύτερη από την φιλοκοσμία, αναφέρουμε και πάλι ότι ευχαριστώ θα προσχωρήσουμε σ' αυτήν.

Από την ελληνική μυθολογία γνωρίζουμε το αιώνιο δράμα που είχε καταδικαστεί ο πανέξυπνος Σίσυφος στον κάτω κόσμο: Να κυλά αιώνια έναν μεγάλο βράχο προς την κορυφή, σπρώχνοντάς τον με χέρια και πόδια. Αλλά μόλις πλησίαζε την κορυφή, τότε ο βράχος του ξέφευγε και κυλούσε προς τα κάτω με ορμή. Ο Σίσυφος, πάλι και πάλι, έκανε και κάνει την ίδια και μάταιη προσπάθεια, χωρίς να τον οδηγήσει στον πολυπόθητο στόχο, που είναι να φύγει από το σκοτάδι του Άδη και να φθάσει στην επιφάνεια της Γης και να ζήσει στο φως.

Αυτό φαίνεται να κάνει η ανθρωπότητα, στο σύνολό της, από καταβολής κόσμου. Αυτοπαγιδευμένη, ζει το δράμα του Σίσυφου ανακυκλώνοντας μια ζωή με πολέμους, με φτώχεια, με εξαθλίωση και με απανθρωπία, χωρίς να μπορεί να βγει στο φως και να ζήσει μια ζωή αντίξια του εαυτού της.

Έχουμε την ανυποχώρητη άποψη ότι τώρα είναι ανάγκη να βάλουμε ένα τέμα σ' αυτό το Σισυφίο δράμα που ζει ο άνθρωπος από καταβολής κόσμου.

Αυτό μπορούμε να το πετύχουμε αρκεί να πάρουμε το δρόμο της φιλοκοσμίας που θα μας φέρει το πολυπόθητο αποτέλεσμα που είναι να φύγουμε από το σκοτάδι και να ζήσουμε στο φως!

(Από το βιβλίο του Καθηγητή κ. Παρασκευά Ν. Παρασκευόπουλου: «Φιλοκοσμία», πρόδρομη έκδοση, Αθήνα, Ιανουάριος 2002).

Για την αντιγραφή
Γιώργος Ροϊνής

Σ.Σ. Ο κ. Παρασκευά Ν. Παρασκευόπουλος είναι Καθηγητής στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στον Τομέα Σημάτων Ελέγχου και Ρομποτικής του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών). Είναι Αρχάς, από τη Δόξα Γορτυνίας.

Πέρα από τη πλουσιώτατη ερευνητική και συγγραφική του δραστηριότητα που έχει σχέση με την ιδιότητα του δασκάλου, επιχειρεί με αυτό το βιβλίο μια συγκεκριμένη πρόταση για την αντιμετώπιση του μεγαλύτερου προβλήματος του σημερινού ανθρώπου, που είναι το άμεσο και στρατηγικό μέλλον του πάνω σε αυτό τον πλανήτη.

Με την ευκαιρία προτείνει ανοιχτό διάλογο, που στόχο έχει την περαιτέρω εμπέδωση στο θέμα, στην τελειοποίηση της πρότασης της Φιλοκοσμίας για ένα ειρηνικό και αειφόρο μέλλον της Ανθρωπότητας.

Πληροφορίες: Τηλ: 010 7722501, fax: 010 7722502.
www.philocosmia.com, e-mail: parask@softlab.ntua.gr

Το βιβλίο παρουσιάζεται σε ειδική εκδήλωση της Πρωτανείας του Πολυτεχνείου, τη Δευτέρα 17 Ιουνίου, στις 7.30 το απόγευμα, στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του Κτιρίου Διοίκησης της Πολυτεχνειούπολης Ζωγράφου.